

re zagospodovati nad ognjem. Pritisk, pod katerim izpuhneva plin iz zemlje, postaja vedno močnejši, plamen stalno višji. V oddaljenosti pol km znaša vročina 70 stopinj. Drevesa, grmovja ter trava, vse kar je rastle krog plinskega žrela, je izginilo vsled eksplozij. Daleč na okrog se trese zemlja. Vse je podminirano s plinskimi žilami. Delavci in kmetje v majhnih kočicah v okolici zabijejo v nočeh okna z deskami, da se jim odpočijejo oči vsaj za nekaj ur. Po dnevu opravljajo po možnosti svoja dela, ali pa se zbirajo v cerkvah, kjer goreče prosijo Stvarnika, da odvrne od njih strašno muko.

Nekoč je bil ravno zemeljski plin pod naseljem, ki mu je pripomogel v kratkem času do mesta in znamenitosti.

Ko so odkrili pred leti vrelc podzemeljskega plina, je prišla ameriška družba, ki je pričela izrabljati plin. Izvrtali so v zemljo luknje, napeljali cevi in zbirali plin v ogromne nabiralnike. Od tamkaj so napeljavali plin v oddaljena mesta in kraje. Pred dnevi je prišlo do podzemeljske eksplozije, ki je uničila na mah vse napeljave. V zemljo izvrtane luknje in cevi je pognalo v zrak in jih razneslo bogznaj kam. Od tedaj gori žrelo. Nikakor se ne da prerokovati, kdaj bo pojenjal plamen in dogorel plin. Ko se bo zgodilo to, bo postalo mesto Mediasch — naselbina beračev. Sedaj še romajo tisoči tja, da bi napasli svoje radovedne oči, po ugašenju bode vse pozabilo na pomilovanja vredne prebivalce.

Zakladi, ki se skrivajo in počivajo pod gozdovi in travniki v Romuniji, so obenem bogastvo in nesreča. Še danes je javnosti v živem spominu siloviti požar petrolejskih vrelcev v Moreni, ki je trajal dva in pol leta. Tudi tega požara ni pogasila človeška roka, ampak je kar na mah kakor čudežno prenehal.

Ali si že obnovil naročnino?

gospod, potem prosim milostljivega gospoda, da me pusti iz službe; kajti sicer ne vzdržim. Da pa me hočete vikati, to že sprejemem.

Molčal sem nekaj časa, nato pa sem rekel:

»Tim, ti si čuden človek. Toda če mi boš še rekel milostljivi gospod, bom tudi jaz tebe še nadalje tikal. To se razume samo po sebi.«

S tem je bil očitvidno le napol zadovoljen; toda udal se je in ni govoril več o tem, da bi ga odpustil.

Že trikrat mi je pripovedoval zgodbo o nekem visokorodnem gospodu, ki ga je bogvé kakšna usoda vrgla le z nekaj služabniki na odljuden grad. Stari gospod, ki je vsak dan moral sedeti pri mizi čisto sam, se je kljub temu pred vsako jedjo skrbno napravil in bi nikakor ne mogel spraviti v sebe grižljaja, če bi pri »dineju« ne sedel v fraku in s svežo ovratnico okrog vratu in če bi mu ne stregel pri mizi služabnik v ravno tako brezhibni livreji.

»Ni se hotel pokmetiti,« je pristavil Tim; »spoštovanja do samega sebe ni izgubil, to dediščino je imel v svoji krvi.«

DRUŠTVENE VESTI

Katoliške mladeniške organizacije v Nemčiji.

Konkordat, sklenjen med sv. Stolico in nemško državo, zajamčuje katoliškim prosvetnim in vzgojnim organizacijam v Nemčiji svobodo in nemoteno delovanje. Med temi društvi zavzemajo katoliške mladeniške organizacije najvažnejše mesto. Hitlerjevski valjar, ki je v Nemčiji pomandral vse organizacije, ki niso narodno-socialistične, je hotel zdrobiti in ugonobiti tudi katoliška mladeniška društva, ki so mu bila v posebni meri trn v peti. Hitlerjevci so že udrli v mladinske domove ter se polastili imovine mladinskih zvez, hoteč katoliško mladinsko organizacijo zenačiti, to je, vreči v žrelo narodnega socializma. To je bila vojna napoved nemškemu katolicizmu, ki vzgoje svoje mladine absolutno noče dati iz svojih rok. Katoličani, njim na čelu nemški škofje, so bili pripravljeni, ta boj vojevati. Obseg tega boja in njegov nasledek bi bil veliko večji nego onega, ki so ga nemški katoličani morali vojevati v 70. in 80. letih preteklega stoletja ni ki je v zgodovini znan pod imenom »kulturni boj«.

V Nemčiji se je že zbirala katoliška falanga. Hitler pa ni poslal svojih napadalnih čet proti tej falangi, marveč je poslal državnega podkanclerja von Papena v Rim, da sklene z rimskim papežem konkordat. V tej pogodbi med papežem in nemško državo je zajamčen vsem katoliškim prosvetnim društvom, torej tudi mladinskim organizacijam nemoten obstoj in svobodno delovanje. S tem se je katoliški Cerkvi ohranila najmočnejša katoliška mladeniška organizacija na celim svetu. Da dobimo

vsaj nekoliko vpogleda v to organizacijo in njeno obsežnost, hočemo navesti ime in članstvo najvažnejših organizacij te vrste. Zveza nemške katoliške mladine (Katholische Jugend Deutschlands) šteje okoli poldrugi milijon članov, katoliška obrtniška mladina 84 tisoč, zveza katoliške trgovske mladine 10.000, zveza mladih učiteljev 3000, katoliška študentska mladina (Mlada Nemčija) 12.300, ostale katoliške študentske organizacije 13.100, bavarska kmetijska mladina 24.000, zveza katoliških mladeničev (Katholischer Jungmännerverband) 382.500 članov. Iz navedenih števil se vidi, da znaša v Nemčiji število članov katoliških mladeniških organizacij, ki so zaščitene s konkordatom, to je, z mednarodno pogodbo, preko 2 milijona članov. Ako bode nemška vlada izpolnjevala svoje obljube in obveze, ki so zapisane v konkordatu, se bo katoliška mladeniška organizacija v Nemčiji ne samo držala, marveč bo tudi napredovala.

ŠMARJE PRI JELŠAH.

Šmarska, rogaška in del kozjanske dekanije so se odločili, da proslavi 1900letnico našega odrešenja z evharističnim kongresom v Šmarju pri Jelšah dne 3. septembra. Kongresa se udeležijo osebno sam prevzvišeni škof gr. dr. Ivan Jožef Tomažič. Na tem evharističnem kongresu hočemo vnovič sijajno pokazati vero svojih pradedov, ki nas uči, da je zakrament tisti »božji kruh, ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje«. Iz te verske skrivnosti bomo zajemali tisto moč, ki edina oplemenituje srca ljudi in razsvetljuje njih um z lučjo večne resnice. Za nas vse naj bo evharističen kongres veličasten »Sursum corda«. Visoko naj se dvignejo naša srca, ko bomo vsi edini v skupnem počenjenju najsvetejšega zakramenta; vesela bodo naša srca, ker to skupno češčenje izvira iz globočine naše vere ter je dokaz žive vere, ki jo gojimo do Kristusa. Preroditi se hočemo v evharističnem duhu, da nam bosta zasijala pravi mir in resnična sreča na zemlji. Verniki šmarske, rogaške in kozjanske dekanije, pokažimo dne 3. septembra, da nam je Kristus v Evharistiji

Iz tega se vidi, da je Tim dušeslovec, ki goji tiho nado, da me bo pri vsej svoji spoštljivosti malo vzgojil.

In pri vsem tem še ni na tako napačni poti.

— — —

Sinoči sem imel novo zabavo z njim. Poklical sem ga k sebi in rekel:

»Tim, tako sama sva. Najprej si morava oskrbeti nekaj živali.«

»Oh —,« je rekel Tim in oči so se mu zasvetile. »Konje! Jezdnega konja, dva konja za kočijo!«

»Ne, Tim! Kaj pa naj se vozim tu okoli? Gozdna pota niso za to, da bi se pa venomer vozil po drevoredu doli v to okrajno mestece, mi ne pade v glavo. Jezdnega konja bom morebiti še kupil. Toda za enkrat mislim na druge živali — na dva psa in približno deset kokoši.«

»Psa? Ko — koši?«

Prvikrat se je zgodilo, da je jecljal, ko je imel sicer tako okreten jezik. Toda hitro je prišel k sebi.

mu odvzela več milijonov vredne dragulje in odbrzela v avtomobilu, katerega je šofirala ženska. Zasledovanje s pomočjo drugih vozov je bilo izključeno, ker so stali vsi v nasprotni smeri. Predno so jih obrnili, so bili roparji že bogznaj kje. In ko so se slednjič obrnili vsi vozovi, da bi zasledovali begunce, je nastala taka zmeda, da ni dobili niti policijski voz toliko prostora, da bi se bil preril skozi. Nekaj prič roparskega dogodka je bilo ponosnih, ker so si zapomnile številko tolovaškega avtomobila. Žalibog se je izkazalo čez nekoliko časa, da je bila dotična številka last x

srce in duša našega verskega in narodnega življenja.

VERSKI ZBOR MOŽ IN FANTOV V LAŠKEM.

Za laško dekanijo se vrši zadnja nedelja v avgustu, 27. avgusta, veliki zbor mož in fantov, ki ga priredi Apostolstvo fantov in mož. Ta shod se vrši v lepi, prostrani podružnici sv. Mihaela nad Laškim. Začetek ob pol 9. uri dopoldne. Govor bo imel bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec. Apostolstvo fantov in mož vabi in kliče vse mladeniče in moške dekanije, da pridejo na shod, ki jim bo v pouk in spodbudo za vršitev velikih nalog sedanjosti.

Sv. Vid pri Ptuj. Odhajajočemu g. župniku Sokliču je Prosvetno društvo priredilo akademijo v slovo. Spored je bil ta: 1. Otroci so se z deklamacijami poslovili od svojega dobrega kateheta in mu podali šopke v slovo. 2. Dekliška Marijina družba se je ločila od svojega 5-letnega voditelja z lepim govorom, ki ga je imela družbenica Segula Marija. 3. Naši vrli pevci z g. organistom Ivanom Brglezom so zapeli dve krasni pesmi: »Gor čez Izero...« in »Tam na vrtni gredi...«. 4. G. bogoslovec Tone Vogrinec je govoril v imenu župnije in je razkril bol in ljubezen za odhajajočim očetom. 5. Petošolec Krivec se je zahvalil g. župniku za vse podpore in dobre nauke, ki so jih prejeli dijaki od njega. 6. G. Vinko Anton je pozdravil g. župnika v imenu Hranilnice, katero je tudi ustanovil v korist našega ubogega kmeta. 7. Predsednik fantovske Marijine kongregacije, Majhen Tone, je želel g. župniku kot ustanovitelju, naj ga vodi Marija po vseh potih in mu troši cvetja na pot pastirskega življenja. 8. Purg Avgust pa je v lepih besedah očrtal delovanje g. župnika v Prosvetnem društvu. G. župnik je največ pripomogel, da smo v našo dušno korist postavili krasen Slomškov dom, najlepši, trajni spomenik g. župniku in tudi tedanjemu g. kaplanu Štefanu Horvatu, ki je od sedaj naprej njegov sosed v Starem trgu pri Slovenjgradcu. In v tem domu je vedno deloval. Dekleta so mu hvaležna, ker so lahko v tem domu obiskovala gospodinjski tečaj in se marsikaj koristnega naučila. Dalje je dosegel, da je bila v Slomškovi dvorani higijenska razstava, predavanja in skiptične predstave, vse v korist župljanov. Njemu se moramo zahvaliti za gibčnost na oderskih deskah, on nam je vcepil spretnost in umetnost igranja tako, da lahko rečemo, da je naš dramatični odsek eden izmed najboljših na ptujskem polju. 9. Nazadnje je sam g. župnik spregovoril. Rekel je, da se akademije ni nadejal. Potem je opisal vse trpljenje, ki ga je imel že med brati v Istri, ko so mu fašisti pljuvali v obraz, ker je bil odločen Slovenec in je ljubil svobodo in pravico. Iz ljubezni do domovine in naroda je tudi tukaj deloval in trpel. 10. Zopet so stopili na oder pevci in zapeli lepo »Majniško pesem« v slovo, nakar se je ljudstvo z boljo in žalostjo razšlo. Njihova srca so klicala in kličejo ter prosijo božjega Stvarnika, naj pomaga g. župniku na novem mestu, kamor ga je poklicala božja previdnost.

Katoliško zavedni možje in fantje iz celih Slovenskih goric poromajo v nedeljo dne 20. avgusta k Mariji Snežni.

Romanje se vrši v proslavo 1000letnice smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Obenem se bomo poklonili tudi njej, ki je sodelovala pri našem odrešenju, ter jo prosili pomoči v tegobi naših dni. Spored je sledeči: Ob 9.15 slovesen sprejem procesij. Ob 9.30 zunaj pred cerkvijo pridiga (č. g. Franc Kolenc, tajnik KA iz Maribora) in sv. maša, med katero pojo združeni moški zbori. Popoldne ob dveh kratka poslovična pobožnost in odhod. Možje in fantje šentlenarške in jareninske dekanije, člani verskih organizacij ter drugi katoliško misleči ljudje, pridite vsi ta dan k Mariji Snežni. Naj bo ta dan naše duhovne obnove in dostojna proslava našega odrešenja. Razven tega pa je Marija Snežna tudi najlepša razgledna točka celih Slovenskih goric.

Št. Andraž pri Velenju. Ponovno vabimo vse domačine in sosede, da se sigurno udeležijo tridejanske drame iz življenja beračev »Dva bregova«, ki jo ponovi Katoliško prosvetno društvo v nedeljo dne 13. avgusta, ob 3. uri popoldne v Društvenem domu. Sodelujeta tudi pevski in tamburaški zbor. Torej vljudno vabljeni vsi, da pridete pogledat ter s tem pokazete, da znate ceniti trud in požrtvovalnost naše vrle mladine. — Odbor.

Velika Nedelja. Zavoljo nepričakovanih zaprek se igra »Bele vrtnice« zadnja nedeljo ni mogla vršiti. Isto boste pa videli čisto gotovo prihodnjo nedeljo na našem odru. Tudi tokrat upamo na udeležbo naših prijateljev iz bliž-

nje in daljne okolice. Na avdience v nedeljo ob treh popoldne pri Veliki Nedelji.

Vroč led.

Vsak človek je že tako vajen, da združuje pojem — led z — mrzloto in radi tega se bo zdel tudi zgorajni nadpis na prvi pogled nekaj nemogočega. In vendar je pravilen, ker je mogoče napraviti led, ki je tako vroč, da bi si človek prav pošteno opeknel prste, ako bi ga vzel v roko.

Mrzlotna delavnica v Leidenu v Nemčiji je dokazala, kakšne čudne lastnosti pokažejo razne stvari, ako jih potisnemo pod mrz 273 stopinj pod ničlo. Zanimivi so tudi poskusi, ako se lotimo raznih stvari pod silnim pritiskom. Tozadnevne poskuse je že napravil fizik in profesor dr. Bridgman na Havard vseučilišču. Omenjeni učenjak je pustil izvrtati v velik kos jekla valjasto luknjo in v to bat. Bat in luknja sta se krila za tisočinko milimetra. Kot merilo za pritisk je vzel atmosfero. Atmosfera je zračni pritisk, katerega povzroča vodni steber 760 mm v cevi, ki meri 1 mm v premeru. Z lahkoto je dosegel profesor Bridgman pritiske od 15—20.000 atmosfer in do te meje se dajo pritiski natančno izmeriti. Preko 20.000 se more pritisk le povprečno presoditi. Vendar je ugotovljeno, da so dosegli pritiske od 40.000 atmosfer. Koliko eksplozivne moči je v tako izrednem pritisku, lahko razvidimo iz dejstva, da presega tak pritisk 10—20krat eksplozivno silo največjega topa.

Pri velikem pritisku se stisnejo najmanjši okrog blodeči delci (molekili) plinov tako, da se spremenijo v tekočino, ne da bi bila potrebna ohladitev. Tekočine pa pod velikim pritiskom zmrznejo. Kakor je znano, zamrzne živo srebro pri 39 stopinjah pod ničlo. Pri umetno ustvarjenem pritisku od 12 tisoč atmosfer zmrzne živo srebro že pri 20 stop. Še bolj natanko je videti vpliv izrednega pritiska pri vodi. Voda pri 20.000 atmosferskem pritisku postaja

Oxfordu ponesrečena motorna kolesa. Tudi pri raznih drugih tolovajskih izletih so opazovali, da je imel banditski voz razne številke med ropotijo zavrženih avtomobilov. Policija skuša, da bi prišla v posest kolidor mogoče natančnega opisa zagonetne soferke. Doslej so dognali, da je stara 25—30 let in plavolaska. Barva las nikakor ni sigurnost. Iz opisa omenjenega napada na trgovino je razvidno, da je igrala ženska pri tej priliki vodilno vlogo. Zaupniki londonske policije imajo nalogo, da osredotočijo svojo pozornost v tolovaško. Vse je prepričano, da se bo ta

»Hrta? Ali vsaj dansko dogo? Seveda, milostljivi gospod! Toda ko—koši? Kdo pa jih bo skubil?«

»Prav nobeden. Morebiti jih bosta skubla psa. Toda potem jih bosta dobila. In kar se tiče psov samih, bom kupil dva: dakelna in pudelna.«

Bil je tako osupel, da se mi je začel smiliti; zato sem ga takoj pomiril.

»Seveda ne mislim, da bi se ukvarjala z živalmi ti ali pa kuharica; najel bom za ta posel posebno osebo, ki bo sploh prevzela bolj navadna dela pri gospodinjstvu, dela, za katera imam sedaj postrežnico. Tu — dragi moj Tim — s pretenkočutnimi močmi ničesar ne opravi; za to morava dobiti kaj bolj čvrstega.«

Tipal je razburjeno z vsemi desetimi prsti po šivih na svojih hlačah.

»Kaj bolj čvrstega!« je rekel končno; »seveda, saj živimo na kmetih.«

Psa sta že pri hiši. Dakelna mi je prodal gozdar, pudelna pa sem dobil iz vzrejevališča v mestu.

Zaenkrat mi živali ne delata veliko veselja. Če se le pogledata, se začneta griziti; če sta sama, praskata z nogami, nad domačimi ljudmi pa renčita.

Včasi pa tudi oba spita in tedaj je v hiši lep mir.

Tudi nova pomoč je že tu. Vdova, ki je rodila trinajst otrok. Deset jih je umrlo v rani mladosti, trije dečki pa, ki so še ostali, so v uku. Tako je žena ostala sama in bila je vesela, ko sem jo vzel v službo. Imenuje se Padovka. Priporočil mi jo je bil grajščinski upravitelj Boltežar. K priporočilu je še pristavil, da je poštena in snažna.

Poštenost in snažnost sta lastnosti, ki ju je treba spoštovati; toda dvomim, če sami že dosegnejo, da nam kak človek postane prijetno domač.

Padovka dela pri svojem delu grozanski hrup. Tri četrtine dneva hrušči z metlo kjeršize-